

Komunikat Powiatowego Lekarza Weterynarii w Dzierżoniowie z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie zagrożenia pryszczycą (FMD)

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Dzierżoniowie informuje, że w związku z aktualną sytuacją epizootyczną na Węgrzech i Słowacji, w zakresie występowania ognisk pryszczycy (FMD) znacznie wzrosło potencjalne ryzyko wystąpienia tej niebezpiecznej dla zwierząt parzystokopytnych choroby na terenie Polski.

W dniu 26 marca 2025 r. zostało potwierdzone kolejne ognisko pryszczycy na Węgrzech. Choroba wystąpiła w gospodarstwie bydła mlecznego utrzymującego ok. 3000 sztuk zwierząt, zlokalizowanym w gminie Level w powiecie Guor-Moson-Sopron w pobliżu styku granic austriackiej, czeskiej i słowackiej. Jest to 2 ognisko FMD w tym kraju. Z kolei w dniu 30.03.2025 potwierdzone zostało 5 ognisk pryszczycy na terytorium Słowacji. Wystąpiło ono w gospodarstwie utrzymującym ponad 3500 sztuk bydła w kraju bratysławskim w okresie Malacky, graniczącym z terytorium Austrii. Ognisko zostało potwierdzone poza obszarami objętymi ograniczeniami wyznaczonymi w związku z poprzednimi ogniskami pryszczycy na terytorium Słowacji i Węgier, co tylko potwierdza znaczną zakaźność wirusa FMD oraz łatwość rozprzestrzeniania się na duże odległości.

Pryszczycą (*Foot and mouth disease - FMD*) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą zwierząt parzystokopytnych domowych oraz dzikich. Na zakażenie najbardziej wrażliwe jest bydło, następnie świnie, owce i kozy. Chorobę wywołuje wirus z rodzaju *Aphthovirus* należący do rodziny *Picornaviridae*.

Wirus wydalany jest przez zakażone zwierzę na ok. 4 dni przed wystąpieniem u niego objawów chorobowych. Zakażone i chore na pryszczycę zwierzęta wydalają wirus z wydychanym powietrzem, wydzielinami oraz wydalaminami. Największa koncentracja wirusa znajduje się w płynie surowiczym i nabłonku pojawiających się pęcherzy. Przeżuwacze mogą być nosicielami wirusa nawet do trzech lat.

Źródłami zakażenia są:

- zwierzęta chore,
- ślina, mleko i jego przetwory, kał, mocza,
- nasienie i zarodki,
- pasza, woda, żłoby, podłogi, pastwiska, skóra, wełna, ręce i odzież obsługi, środki transportu,
- mięso i jego przetwory,
- odpadki kuchenne.

Najczęstsze objawy choroby to:

- powstawanie pęcherzyków i pęcherzy w jamie gębowej, na wargach, języku, w okolicy otworów nosowych oraz na wymieniu, strzykach, w szparze międzyracicowej i na koronkach racic,
- tworzenie się nadżerek w miejscu pęknięcia pęcherzy,
- podwyższona temperatura ciała o 1,5 – 2,5 °C,
- apatia, obfite ślinienie, otwieranie jamy ustnej z charakterystycznym cmokaniem,
- utrudnione przeżuwanie i utrata łaknienia – w szczególności u bydła,
- spadek mleczności aż do całkowitego zaniku,
- kulawizna jednocześnie na wiele kończyn i sztywny chód,
- niewielka śmiertelność zwierząt wśród dorosłych a duża u zwierząt młodych, które są bardzo wrażliwe i często padają z powodu zapalenia mięśnia sercowego bez innych oznak choroby.

Przebieg choroby:

Bydło - przebieg choroby jest gwałtowny. Zakażenie szerzy się błyskawicznie i w ciągu 24-48 h w gospodarstwie mogą chorować wszystkie zwierzęta. Padnięcia dotyczą przede wszystkim młodych zwierząt.

Świnie - choroba rozprzestrzenia się błyskawicznie. U zwierząt obserwuje się trudności ze wstawianiem, występuje wysoka śmiertelność prosiąt ssących. Świnie stojące opierają się bardzo ostrożnie na racicach.

Owce i kozy - rozprzestrzenienie choroby w stadzie jest mniej gwałtowne niż u świń i bydła. Choroba przebiega łagodnie bez wyraźnie zaznaczonych objawów ogólnych i klinicznych. U owiec objawem, który powinien nasuwać podejrzenie pryszczycy jest nagłe wystąpienie kulawizn u znacznego odsetka zwierząt oraz wysoki wskaźnik jagniąt padłych w okresie wykotów.

W celu ochrony zwierząt z gatunków wrażliwych przed chorobą powiatowy Lekarz Weterynarii w Dzierżoniowie przypomina o przestrzeganiu obowiązujących zasad bioasekuracji w gospodarstwach. Ponadto w celu ochrony stada przez wniknięciem wirusa pryszczycy należy pamiętać również, żeby zwierzęta wprowadzane do niego pochodziły z wiadomego źródła i były zaopatrzone w świadectwo zdrowia czy inne urzędowe poświadczenie potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny.

W przypadku podejrzenia wystąpienia choroby (w tym w szczególności wystąpienia specyficznych objawów takich jak: zmiany o charakterze krost, pęcherzy, nadżerek lub wybroczyn na skórze i błonach śluzowych zwierząt kopytnych, ślinotoku, kulawizn, zwiększonej śmiertelności zwłaszcza u młodych zwierząt) należy:

- niezwłocznie zawiadomić Powiatowego Lekarza Weterynarii w Dzierżoniowie albo najbliższy podmiot świadczący usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej czy wójta (burmistrza, prezydenta miasta),
- pozostawić zwierzęta w miejscu ich przebywania, uniemożliwić osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się zwierzęta podejrzane o zakażenie,
- wstrzymać się od wywożenia produktów pochodzenia zwierzęcego, zwłok zwierzęcych, pasz, wody, ściółki, nawozów naturalnych
- udzielać Inspekcji Weterynaryjnej wszelkich wyjaśnień, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia oraz zapobiegania jej szerzeniu.

W razie pytań i wątpliwości można kontaktować się osobiście z pracownikami Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Dzierżoniowie, ul. Batalionów Chłopskich 7, 58-200 Dzierżoniów, na adres e-maila: dzierzoniow@wroc.wiw.gov.pl, lub telefonicznie pod numerem: 748312809.